

На основу члана 26. алинеја 7. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И РЕПУБЛИКЕ МАЂАРСКЕ О ЗАШТИТИ ПРАВА МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ЖИВИ У СРБИЈИ И ЦРНОЈ ГОРИ И СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ЖИВИ У РЕПУБЛИЦИ МАЂАРСКОЈ

Проглашава се Закон о ратификацији Споразума између Србије и Црне Горе и Републике Мађарске о заштити права мађарске националне мањине која живи у Србији и Црној Гори и српске националне мањине која живи у Републици Мађарској, који је донела Скупштина Србије и Црне Горе, на седници од 15. јуна 2004. године.

П бр. 101
15. јуна 2004. године
Београд

Председник
Србије и Црне Горе
Светозар Маровић, с. р.

З А К О Н

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И РЕПУБЛИКЕ МАЂАРСКЕ О ЗАШТИТИ ПРАВА МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ЖИВИ У СРБИЈИ И ЦРНОЈ ГОРИ И СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ЖИВИ У РЕПУБЛИЦИ МАЂАРСКОЈ

Ч л а н 1.

Ратификује се Споразум између Србије и Црне Горе и Републике Мађарске о заштити права мађарске националне мањине која живи у Србији и Црној Гори и српске

националне мањине која живи у Републици Мађарској, потписан 21. октобра 2003. године у Будимпешти, у оригиналу на српском, мађарском и енглеском језику.

Ч л а н 2.

Текст Споразума у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И РЕПУБЛИКЕ МАЂАРСКЕ О ЗАШТИТИ ПРАВА МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ЖИВИ У СРБИЈИ И ЦРНОЈ ГОРИ И СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ЖИВИ У РЕПУБЛИЦИ МАЂАРСКОЈ

Србија и Црна Гора и Република Мађарска (у даљем тексту "Уговорне стране"),

- признајући да националне мањине представљају интегрални део друштва и државе у којима живе и да обогаћују њихову материјалну и духовну културу,
- наглашавајући да заштита националних мањина и права њихових припадника чини битну компоненту како међународне заштите људских права, тако и међународне сарадње, и да је оправдано настојање матичне државе да у границама међународног права подржи националну мањину,
- уверене да је потпуна друштвена интеграција националних мањина могућа само кроз очување етничког, језичког, културног и верског идентитета њихових заједница,
- руковођене намером да осигурају највиши ниво правне заштите за мађарску мањину која живи у Србији и Црној Гори и српску мањину која живи у Републици Мађарској и да створе околности погодне за очување и развој њиховог националног идентитета,
- свесне да њихова сарадња у области заштите мањинских права и унапређивања положаја мањина доприноси јачању добросуседства, узајамног разумевања, пријатељства и поверења, а самим тим и учвршћивању међународне безбедности и стабилности,
- поштујући принципе и одредбе међународних докумената о људским правима и о заштити мањина, са посебним освртом на следеће:
 - Повеља Уједињених нација;
 - Универзална декларација о правима човека;
 - Конвенција УНЕСКО о борби против дискриминације у области просвете;
 - Међународна конвенција о уклањању свих облика расне дискриминације;
 - Међународни пакт о грађанским и политичким правима;

- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима;
- Конвенција Уједињених нација о правима детета;
- Декларација Генералне скупштине УН о уклањању свих облика нетолеранције и дискриминације заснованих на религији и уверењима;
- Декларација Генералне скупштине УН о правима припадника националних или етничких, верских или језичких мањина;
- Декларације и препоруке изражене у оквиру процеса КЕБС-а, односно ОЕБС-а, као што су Завршни документ Конференције КЕБС-а о људској димензији (Копенхаген, 1990), Хелсиншки документ КЕБС-а (1992) и Повеља ОЕБС-а о европској безбедности (Истамбул 1999);
- Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода (Европска конвенција о људским правима);
- Европска Повеља Савета Европе о регионалним или мањинским језицима;
- Оквирна конвенција Савета Европе за заштиту националних мањина споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Уговорне стране су сагласне да обезбеде за мађарску националну мањину која живи у Србији и Црној Гори и за српску мањину која живи у Републици Мађарској (у даљем тексту: "националне мањине") очување и развој њиховог националног, језичког, културног и верског идентитета према принципима и одредбама закљученим у наведеним документима ОУН-а, КЕБС/ОЕБС-а и Савета Европе.

Члан 2.

- 1) Припадност националној мањини је слободан лични избор. Нико не може трпети негативне последице због националног опредељења, односно због остваривања права која му на тој основи припадају. Сви облици дискриминације засновани на националној основи су забрањени.
- 2) Уговорне стране припадницима националних мањина обезбеђују равноправност пред законом и једнаку правну заштиту.
- 3) Уговорне стране ће предузимати одговарајуће мере у области економског, друштвеног, политичког и културног живота како би обезбедиле једнаке могућности припадницима националних мањина. При томе ће обратити посебну пажњу на специфичне потребе националних мањина. Такве мере не могу се сматрати дискриминаторским у односу на остале грађане.
- 4) Права утврђена овим Споразумом подједнако припадају националним мањинама. Уговорне стране увиђају да начин остваривања ових права може зависити од бројности мањине о којој је реч, с тим да се суштина тих права не сме ограничити.

- 5) Уговорне стране ће се уздржавати од политике и мера које имају за циљ асимилацију припадника националних мањина и штитиће такве особе од сваког акта усмереног на асимилацију. Оне ће се уздржавати од мера које мењају однос становништва у областима насељеним припадницима националних мањина, а које спречавају остваривања права припадника националних мањина.
- 6) Уговорне стране се обавезују да неће мењати управне и изборне јединице на нивоу државе и локалне самоуправе са намером да националне мањине доведу у неповољан положај.

Члан 3.

- 1) Припадници националних мањина имају право, како појединачно, тако и заједно са другим члановима своје групе, да слободно изражавају, чувају и развијају свој етнички, културни, језички и верски идентитет.
- 2) Уговорне стране посвећују посебну пажњу задовољавању образовних, културних, информативних и верских потреба националних мањина. Оне обезбеђују услове неопходне за функционисање мањинских самоуправа и других мањинских институција, организација и фондација, подстичу и оснивање мањинских образовних, информативних и културних центара. Уговорне стране пружају помоћ у достављању, таквим мањинским самоуправама, фондацијама и удружењима грађана, на некомерцијалној основи, књига, часописа, уметничких публикација, аудиовизуелних материјала ослобођених царина и других дажбина, помажу независну издавачку делатност националних мањина, гостовања њихових професионалних и аматерских трупа и организацију свих културно-уметничких манифестација које имају за циљ обogaћивање културе и идентитета националних мањина.
- 3) Уговорне стране сарађују на заштити историјских зграда и културне баштине везане за културу и историју националних мањина. Уговорне стране стварају услове неопходне да би националне мањине сачувале своје материјалне и архитектонске споменике и друга уметничка дела која су део њихове културне баштине и традиције. Представници мањинских самоуправа и других мањинских организација учествују у формулисању програма за заштиту и очување културне баштине мањина.
- 4) Уговорне стране признају право припадницима националних мањина да се слободно изјасне о својој вери и да њу несметано исповедају и омогућавају прибављање, поседовање и коришћење верских материјала и оснивање верских институција, организација и удружења. Уговорне стране поштују право националних мањина да исповедају веру и спроводе активности верског образовања на свом матерњем језику и пружају им у томе подршку. У складу са својим националним законодавствима и на равноправној основи са статусом других цркава на њиховим територијама, Уговорне стране ће решити правни статус црквених заједница националних мањина и омогућити им долазак и одлазак свештеника на службу.

Члан 4.

- 1) Уговорне стране обезбеђују припадницима националних мањина институционализовано образовање на матерњем језику и наставу матерњег језика

националних мањина на свим образовним нивоима. Уговорне стране обезбеђују рад предшколских установа, основних и средњих школа и институција високог образовања у којима се предаје на матерњем језику националних мањина и пружају подршку оснивању таквих институција. Примена ових права регулисана је националним законодавством уговорних страна.

- 2) Ради остваривања циљева наведених у ставу (1) овог члана, Уговорне стране омогућавају и подстичу рад државних, верских и приватних образовних институција у којима се настава може организовати у целини на матерњем језику, двојезично или као неговање матерњег језика националне мањине.
- 3) Уговорне стране подржавају иницијативе мањинских организација, верских заједница и родитеља чији је циљ настава на матерњем језику.
- 4) Уговорне стране пружају подршку раду факултета и језичких одсека на којима се предаје матерњи језик националних мањина.
- 5) Уговорне стране подржавају запошљавање просветних радника из редова националне мањине у образовним институцијама у којима се настава одвија на матерњем језику националне мањине. Уговорнице ће мањинама омогућити коришћење државних стипендија и стипендија фондација за образовање, професионалну обуку и постдипломско школовање, нарочито за обуку наставника и теолога. Оне ће омогућити организацију курсева за професионалну обуку за наставно особље националних мањина у обе земље.
- 6) Уговорне стране подржавају међусобну размену студената и предавача и обезбеђују услове за њихову професионалну обуку, односно последипломско школовање.
- 7) Уговорне стране омогућавају да се у случају недовољног броја предавача на матерњем језику националне мањине, просветни радници ангажују из матичне земље. Услови њиховог ангажовања ће Уговорне стране заједнички утврдити.
- 8) Уговорне стране пружају подршку, на свим нивоима мањинског образовања, настави језика, културе и историје националне мањине и њене матичне државе и помажу у набављању књига и наставног материјала за ове сврхе.
- 9) Уговорне стране подстичу ширење знања и подучавање о историји и култури националних мањина међу већинским становништвом.

Члан 5.

- 1) Припадници националних мањина имају право, како појединачно тако и заједно са другим члановима своје групе, да слободно, без икаквих ограничења користе свој матерњи језик, у усменој и у писменој комуникацији, приватно и јавно.
- 2) Уговорне стране преузимају обавезу да у националном законодавству признају право припадницима националних мањина да користе своје лично и породично име на свом матерњем језику и писму у својим јавним исправама, у службеној евиденцији и збиркама личних података. Издавање личних исправа припадника националних мањина на њиховом матерњем језику уређује се прописима Уговорних страна.

- 3) Припадници националних мањина имају право, у складу са националним законодавством, у местима где су традиционално или у великом броју насељени, да користе свој матерњи језик у поступцима пред службеним органима - укључујући и поступке пред органима државне управе и пред судовима. У овим поступцима, припадници националних мањина имају право да на матерњем језику добијају информације у најкраћем могућем року, ако је потребно, и уз помоћ бесплатних услуга преводиоца.
- 4) Органи мањинске самоуправе имају право да воде своје послове и на свом матерњем језику.
- 5) У областима које су у значајном броју насељене националним мањинама или у местима од посебног културног значаја за њих, Уговорне стране, у складу са својим националним законодавствима, омогућавају истицање имена насеља, улица и других јавних објеката, као и топографских података, натписа и информација на јавним местима, на матерњем језику националних мањина и према његовом правопису. Припадници националних мањина имају право да јавно истичу табле са именима предузећа, натписе и друге информације приватне природе на свом матерњем језику.

Члан 6.

- 1) Уговорне стране признају право националних мањина на приступ средствима јавног информисања и на оснивање и вођење сопствених средстава јавног информисања.
- 2) Уговорне стране признају право националних мањина да имају приступ информацијама на свом матерњем језику у штампи, на радију, телевизији и другим електронским средствима јавног информисања.
- 3) У складу са својим националним законодавствима, Уговорне стране ће:
 - омогућити производњу и редовно емитовање програма на матерњем језику на радију или телевизији у одговарајућој дужини и термину и узимајући у обзир територијалну распоређеност националних мањина,
 - олакшати пријем и емитовање радио и телевизијских програма из матичне државе, и
 - подржавати информативне активности националних мањина.

Члан 7.

- 1) Уговорне стране пружају подршку научним истраживањима и проучавању прошлости и садашњег положаја националних мањина. Уговорне стране ће подстицати укључивање националних мањина у ове научно-истраживачке активности и помагати оснивање, рад и сарадњу њихових научних институција.
- 2) Уговорне стране ће омогућавати истраживања о мањинама на њиховој територији, и, у складу са националним законодавством, дозвољавати приступ архивима и другим релевантним документима.

Члан 8.

Уговорне стране, у складу са својим националним законодавствима, признају право националних мањина на учешће у јавном животу и, у вези са тим, предузимајући одговарајуће мере обезбеђују:

- делотворно укључење припадника националних мањина у јавне послове, нарочито у процесе доношења одлука које се на њих односе,
- одговарајућу заступљеност - припадника националних мањина у јавним службама, укључујући и полицију на локалном, регионалном и државном нивоу, водећи рачуна при запошљавању о етничком саставу и знању језика који се говори у области у којој ради одговарајући орган или тело, и
- материјалне и друге услове за рад представника мањинских организација у представничким телима, као и за њихов избор у таква тела на свим нивоима.

Члан 9.

- 1) Уговорне стране, у складу са својим националним законодавствима омогућавају националним мањинама формирање мањинских самоуправа, организација и удружења и помажу њихове активности.
- 2) Уговорне стране, у складу са својим националним законодавством које уређује положај, слободе и права националних мањина, гарантују припадницима националних мањина одговарајуће облике мањинске самоуправе, односно културне и персоналне аутономије.
- 3) Уговорне стране подржавају активност Националног савета мађарске националне мањине у Србији и Црној Гори и Самоуправе Срба у Републици Мађарској.

Члан 10.

- 1) Јавне и приватне организације и држављани Уговорних страна у интересу остваривања циљева овог споразума могу да пружају подршку организацијама и припадницима националних мањина које живе на територији друге Уговорне стране у оквирима одређеним међународним правом.
- 2) Уговорне стране обезбеђују могућност интензивне, слободне и директне комуникације између својих националних мањина и заједница које имају исти језик и културу, али живе у другим земљама, као и са њиховим институцијама и организацијама.

Члан 11.

- 1) Уговорне стране обавезују се да ће узети у обзир интересе мањина у својим плановима економског развоја, и да ће предузети мере, у оквиру својих могућности,

ради обезбеђења економског и социјалног развоја области које су насељене мањинама, пружајући на тај начин правичне и једнаке могућности мањинама у економској сфери. У том циљу, Уговорне стране пружају подршку активностима привредног развоја које могу да отклоне узроке миграције мањина и да спрече промене етничког састава становништва.

- 2) У интересу својих националних мањина, Уговорне стране подржавају све облике прекограничне и регионалне сарадње, нарочито привредни и трговински развој и развој сеоских подручја и културну сарадњу и настоје да искористе посредничку улогу својих националних мањина у тој области.
- 3) Уговорне стране ће настојати да побољшају проходност својих граница. У том циљу, оне, према својим могућностима, уводе нове граничне прелазе и предузимају мере да побољшају саобраћајне везе између својих земаља.

Члан 12.

Уговорне стране улажу максималне напоре да врате националним мањинама, односно црквеним заједницама националних мањина и њиховим организацијама конфисковану или другим мерама одузету имовину, средства, некретнине, документацију и архиву.

Члан 13.

- 1) Уговорне стране се обавезују да ће узети у обзир своје обавезе које проистичу из овог споразума у међусобним преговорима у закључивању билатералних споразума и другим облицима сарадње.
- 2) Уговорне стране ће настојати да обезбеде укључивање представника мањинских организација у припреми билатералних споразума и у међународне активности које се односе на њихов положај и права.

Члан 14.

Уговорне стране обезбеђују одговарајућа финансијска и друга средства за испуњење својих обавеза које проистичу из овог споразума.

Члан 15.

- 1) Ниједна одредба овог споразума неће се тумачити или применити на начин који смањује степен већ обезбеђених и остварених права.
- 2) Ниједна одредба овог споразума неће се тумачити или применити на начин који би био супротан међународним правним обавезама и општепризнатим међународним принципима који се односе на поштовање државног суверенитета и територијалног интегритета.

Члан 16.

- 1) Уговорне стране оснивају и воде Међувладину мешовиту комисију о националним мањинама (у даљем тексту: "Комисија"), која ће пратити спровођење одредаба овог споразума. Владе Уговорних страна ће именовати једнак број чланова Комисије, уз обавезно учешће представника националних мањина. Чланови Комисије који су представници мађарске мањине у Србији и Црној Гори именоване се на предлог Националног савета мађарске националне мањине у Србији и Црној Гори, а представници српске мањине у Мађарској на предлог Самоуправе Срба у Републици Мађарској.
- 2) Комисија одржава своје састанке наизменично у Србији и Црној Гори и Републици Мађарској по потреби, а најмање једном годишње.
- 3) Комисија је надлежна за:
 - разматрање текућих питања која се односе на две мањине,
 - разматрање испуњавања обавеза које проистичу из овог споразума, и
 - давање препорука владама Уговорних страна у вези са спровођењем и, ако је потребно, изменом и допуном Споразума.
- 4) Одлуке Комисије доносе се на бази сагласности двеју страна.

Члан 17.

Овај споразум ступа на снагу на дан када Уговорне стране дипломатским путем обавесте једна другу да су испуњени услови предвиђени њиховим националним законодавством за ступање Споразума на снагу.

Члан 18.

- 1) Овај споразум закључује се са роком важења од пет година. Ако ниједна од Уговорних страна, најмање шест месеци пре истека рока на који је закључен Споразум, не обавести другу страну у писаној форми о својој намери да откаже овај споразум, Споразум се аутоматски продужава за наредни период од пет година.
- 2) Уговорне стране регистроваће овај споразум на основу члана 102. Повеље Уједињених нација.

Сачињено у Будимпешти, дана 21. октобра 2003. у два оригинална примерка, на српском, енглеском и мађарском језику. У случају спора меродаван је текст на енглеском језику.

За Србију и Црну Гору
Зоран Живковић, с. р.

За Републику Мађарску
Петер Међеши, с. р.

Ч л а н 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СЦГ - Међународни уговори".